

ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ ЯК СКЛАДОВА УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС. ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАСЛІДКИ

Положення про створення глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС є невід'ємною частиною Угоди про асоціацію. Цим положенням передбачено взаємне відкриття ринків, а також регуляторне та інституційне наближення України до Євросоюзу. На сьогодні країни Євросоюзу прийняли рішення про одностороннє відкриття європейського ринку для українських товарів на строк з 01 квітня по 01 листопада 2014 року.

У ці непрості для світової економіки часи це несе ряд цілком відчутних переваг як для пересічних громадян, так і для українського бізнесу. Зокрема, для пересічних споживачів зона вільної торгівлі з країнами ЄС в контексті Угоди про асоціацію означатиме:

- низькі ціни в результаті доступу до широкого асортименту продукції;

- зростаючу конкуренцію між виробниками, а також продавцями;

- безпечну продукцію на внутрішньому ринку, що стане результатом передбачених Угодою якісних змін українського законодавства та регуляторних норм;

- нові робочі місця в результаті поліпшення інвестиційного клімату в Україні в результаті створення сприятливого регуляторного середовища, яке буде відповідати нормам і правилам ЄС;

- підвищення рівня соціальної захищеності, оскільки текст угоди містить положення щодо безпеки і стандартів праці, соціального забезпечення, екологічних вимог тощо.

Переваги Угоди про асоціацію для українського бізнесу можуть бути такими:

- безмитний доступ до найбільшого у світі ринку для більшості українських підприємств, що створить великі можливості для експорту;

- поліпшення доступу на ринки третіх держав через гармонізацію українського законодавства із законодавством ЄС і, відповідно, перехід на визнані у світі стандарти;

- краща законодавча захищеність прав інтелектуальної власності та застосування нових норм на практиці принесе високі доходи для винахідників;

- покращений внутрішній інвестиційний і бізнес-клімат в Україні.

Для держави як такої глибока і всеосяжна зона вільної торгівлі з ЄС означатиме підвищення ефективності управління державними фінансами, додаткові можливості для завершення вже розпочатих соціально-економічних реформ. Безперечними стратегічними перевагами є підвищення продуктивності праці, зменшення безробіття і рівня бідності.

Водночас можливі й окремі труднощі. Наприклад:

– головним результатом підписання асоціації стане те, що в Україну рине потік дешевих і в той же час якісних (порівняно з українськими) товарів з країн «європейського дому»;

– становище українських товаровиробників ускладниться і тим, що Україна перетвориться на «зону реекпорта» європейської продукції на ринок СНД, що не може не викликати заклопотаності у його членів, внаслідок чого Україна може бути виключена з зони вільної торгівлі країн СНД;

– не будемо забувати і про те, що Україна є в першу чергу аграрною країною. Так було протягом всієї її історії. Занепад промислового виробництва в останні роки також сприяв тому, що саме експорт сільськогосподарської продукції для країни залишається пріоритетним. Але вже після підписання Угоди про асоціацію український ринок буде заповнений європейською сільгосппродукцією. Європейські виробники вже давно потребували нового ринку збуту, яким і стане Україна, але оскільки в Європі більшість сільгоспвиробників є представниками малого та середнього бізнесу, та датуються за рахунок держави, цілком ймовірно, що будуть встановлені обмеження щодо експорту їх продукції на ринок України.

– зміна геополітичного курсу країни загострить і одвічну проблему постпомаранчевої України – «газове питання». Місце в Європі буде коштувати Україні європейським цінам на нього, які керівництво російського «Газпрому» вже озвучило. Ціни на газ і весь спектр житлово-комунальних послуг підуть вгору, в той час як зарплати рядових українців мінятися настільки ж стрімко не будуть;

– прості громадяни будуть страждати і від ретельних оглядів на кордоні України з країнами Митного союзу. За час роботи російсько-українських єврорегіонів була пророблена величезна праця з пом'якшення практики перетину кордону, вводилися дні взагалі без митного огляду. Додаткових витрат від бізнесу потребують дотримання високих технічних стандартів. Вільна торгівля з таким потужним партнером, як Європейський Союз, буде означати для українських компаній велику конкуренцію, яку можуть не витримати слабкі фірми. Однак якщо Зона вільної торгівлі з ЄС і призведе до певних втрат у короткостроковій перспективі, то безперечними й вагомими будуть виграші на середньо- і довгострокові терміни.